

AZ INNOVÁCIÓ VÉDELME ÜZLETI TITKOK ÉS SZABADALMAK RÉVÉN: AZ EURÓPAI UNIÓS CÉGEK SZÁMÁRA MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

2017. július

AZ INNOVÁCIÓ VÉDELME

ÜZLETI TITKOK ÉS SZABADALMAK RÉVÉN:

AZ EURÓPAI UNIÓS CÉGEK SZÁMÁRA MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék

A rövidítések felsorolása

Táblázatok és számadatok

Vezetői összefoglaló

1. Bevezetés
 - a. Az innovációk védelme és az innovációból származó nyereségességet befolyásoló tényezők
 - b. Az üzleti titok meghatározása
 - c. Különböző jogi keretek
 - d. Részletesen az üzleti titkokról
 2. Szakirodalom és hipotézisek
 - H1. Az innovációs verseny mértéke
 - H2. Az innováció szintje
 - H3. Az innováció típusa
 - H4. Nyílt innovációs gyakorlatok
 - H5. Pénzügyi korlátok

A szabadalom és az üzleti titkok ötvözése
 3. Adatok
 4. A bizonyítékok első körös vizsgálata: Leíró elemzés
 - a. Innovációs ráta országonként
 - b. Üzleti titkok és szabadalmak a vállalat mérete szerinti bontásban
 - c. Üzleti titkok és szabadalmak gazdasági ágazat szerinti bontásban
 - d. Üzleti titkok és szabadalmak az innováció típusa szerinti bontásban
 - e. Üzleti titkok és szabadalmak és az innováció területén folytatott együttműködés
 5. Ökonometriai elemzés
 - a. Modellek
 - b. Változók
 - c. Az ökonometriai elemzés eredményei
 - H1. Az innovációs verseny mértéke
 - H2. Az innováció szintje
 - H3. Az innováció típusa
 - H4. Nyílt innovációs gyakorlatok
 - H5. Pénzügyi korlátok

Az üzleti titok és a szabadalom egymást kiegészítő jellege

A védelmi módszer megválasztását befolyásoló egyéb tényezők
 6. Következtetések és a további kutatásra vonatkozó iránymutatások
- Hivatkozások

Vezetői összefoglaló

Gazdasági jelentőségük és különösen az innovációból származó bevételek védelme tekintetében betöltött szerepük ellenére az üzleti titkokkal kapcsolatban eddig kevés vizsgálatot végeztek, a szabadalmakkal való kapcsolatukat pedig gyakran tévesen értelmezik. Ez a vizsgálat a közösségi innovációs felmérés reprezentatív vállalati szintű, Európa-szerte a gyártó- és szolgáltatóiparban működő közel 200 000 társaságra vonatkozó adatai alapján próbálja körüljárni a témát.

Az EUIPO az Európai Megfigyelőközpont segítségével és a mannheimi Európai Gazdasági Kutatóközponttal (ZEW) közösen 2016-ban német cégek körében megvizsgálta az innováció szabadalmak és üzleti titkok alkalmazása révén történő védelmének döntő tényezőit és a teljesítményre gyakorolt hatásait. Külön figyelmet fordítottak a szabadalmaztatás és az üzleti titkok közötti kölcsönös kapcsolatra, valamint a kiválasztott védelmi stratégia teljesítményre gyakorolt hatásaira, nemcsak a cég, hanem az egyes innováció szintjén is¹.

Az elvégzett felmérés alapján az EUIPO az Európai Megfigyelőközpont segítségével az üzleti titkok által a cégek szellemi tulajdon-védelmi portfóliójában betöltött szerep és a hozzájárulásuk megértésére törekszik európai uniós szinten.

A szabadalmaztatás és az üzleti titok közötti kölcsönös kapcsolatra vonatkozó elméleti modellek állításaiából kiindulva számos olyan tényezőt vizsgálnak, amelyekről úgy vélik, hogy befolyásolják a két védelmi mechanizmus használatát. Különös hangsúly kerül arra, hogy a szabadalmat vagy az üzleti titkot részesítik-e előnyben, valamint a védelmi stratégia megválasztását befolyásoló tényezőkre is. Míg a korábbi elemzések a két védelmi módszert gyakran egymást helyettesítő lehetőségnek tekintették, ez a vizsgálat a két módszer kiegészítő szerepét hangsúlyozza.

Az elemzés legfontosabb megállapításai a következők:

1. Az innovatív vállalkozások gyakran ötvözik a szabadalom és az üzleti titkok használatát innovációik védelme érdekében.
2. A társasági formák és a gazdasági ágazatok többségében, valamint valamennyi tagállamban nem a szabadalmat, hanem inkább az üzleti titkot használják az innovációk védelmére².
3. Valószínűleg mind az üzleti titkot, mind a szabadalmat használják azon társaságokban, ahol van belső K+F, magasak az innovációs kiadások, továbbá ha az innováció új a piacon. Az üzleti titok használatát részesítik előnyben akkor, ha az innováció csak a cég számára új.
4. Nagyobb valószínűséggel használják a szabadalmat (önmagában vagy az üzleti titkokkal együtt), ha az innovatív termék nem szolgáltatás, hanem fizikai termék.

¹ Az egyes innovációkra vonatkozó adatok csak a német közösségi innovációs felmérésben álltak rendelkezésre. E vizsgálatban – amely az összes uniós tagállamból származó adatokon alapul – valamennyi elemzés a cég szintjére vonatkozik.

² Ez a vizsgálat a 24 tagállamra vonatkozó adatokon alapul. A Cseh Köztársaság, Dánia, Franciaország és Spanyolország esetében a közösségi innovációs felmérés nem tartalmazta az üzleti titok használatára vonatkozó kérdéseket.

5. Az üzleti titkok (gyakran szabadalmak nélkül) nagyobb szerephez jutnak az eljárásokhoz és a szolgáltatásokhoz kötődő innovációk esetében.
6. Nagyobb valószínűséggel használják az üzleti titkokat (egyedül vagy a szabadalmakkal együtt) a nyílt innovációs gyakorlatokban – például kutatási együttműködésben – távoli (nem európai) partnerekkel részt vevő vállalkozások által bevezetett innovációk versenyképességének megőrzésére vagy növelésére.
7. A szabadalmakkal szemben előszeretettel használják az üzleti titkokat az erős árverseny által jellemzett piacokon. Nagy valószínűséggel mind az üzleti titkokat, mind a szabadalmakat használják azon piacokon, ahol a minőség tekintetében erős a verseny. Ez összefügg a fenti 5. megállapítással. Az erős árverseny a nyersanyagpiacokhoz hasonló piacokra jellemző, ahol kevés lehetőség van termékdifferenciálásra/-innovációra, és az árres a költségekhez/eljárásokhoz kötődő innovációval növelhető.

Megjegyzendő, hogy – ahogy valamennyi ilyen típusú ökonometria elemzés esetében – a megállapítások értelmezését fenntartással kell kezelni. A vizsgálat eredményei feltárják a vállalkozások és a piacaik bizonyos jellegzetességei, valamint a védelmi stratégia megválasztása közötti összefüggéseket. Ez azonban nem tekinthető az ok-okozati kapcsolat meggyőző bizonyítékának. Az okozati tényezők egyértelműbb megállapításához alaposabb kutatás és megfelelőbb adatok szükségesek.

A vizsgálat eredményei azonban remélhetőleg alapul szolgálnak a politikai döntéshozók számára ahhoz, hogy az üzleti titkokról szóló irányelv 2016. évi elfogadását követően továbbfejlesszék az e területtel kapcsolatban követendő irányvonalakat.